

Zwolle

Juni 2025

Uitvoeringsagenda Cultuur 2025 – 2028

Cultuur maakt de stad aantrekkelijk om in te leven, wonen en werken en zorgt voor een goed vestigingsklimaat.

[zwolle.nl/cultuur](https:// zwolle.nl/cultuur)

Voorwoord

Voor u ligt de Uitvoeringsagenda Cultuur 2025 – 2028. Kunst prikkelt, je kunt ervan genieten, maar het mag ook schuren. Juist daardoor kan kunst naast een **doel** ook een **middel** zijn om mensen te verbinden, en een aanleiding zijn voor dialoog en discussie. Ook uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat kunst en cultuur een positieve en preventieve invloed hebben op de gezondheid en het welbevinden van mensen. Cultuur heeft daarmee directe maatschappelijke waarde. Daarom vind ik het belangrijk dat culturele activiteiten dichtbij en/of door inwoners zelf georganiseerd worden en toegankelijk zijn voor iedereen.

Cultuur maakt de stad aantrekkelijk om in te leven, wonen en werken en zorgt voor een goed vestigingsklimaat. Daarmee heeft cultuur ook economische waarde. Daarnaast dragen creatieve makers bij aan innovatie en transitie. Met de vele creatieve mbo- en hbo-opleidingen heeft Zwolle goud in handen, om talent op te leiden en te binden. Daarvoor is samenwerking in de hele keten van groot belang. Ik zie dat daarin stappen gezet worden, en dat we daarin ook samen verder willen werken.

Het afgelopen jaar heb ik als wethouder Cultuur mogen zien en ervaren hoe belangrijk kunst en cultuur is voor Zwolle en hoeveel creatieve amateurs en professionals de stad kent. Met deze agenda bouwen we daarop voort. De agenda staat in het teken van verdiepen en verbinden tussen de gemeente en makers, culturele instellingen en inwoners. In het maken van deze agenda zijn we daar al mee begonnen: we hebben aan het begin van het proces opgehaald wat er leeft onder makers en culturele instellingen, en hebben daarna onze voornemens getoetst bij deze zelfde mensen. Ook hebben we via het Burgerpanel onderzoek gedaan naar de opvattingen van inwoners over kunst en cultuur. Het overgrote deel van de ondervraagden vindt de aanwezigheid van het culturele aanbod belangrijk voor het woonplezier. En veel mensen zijn tevreden met ons aanbod. Kunst en cultuur doen ertoe!

In deze agenda nemen we ook de aandachtspunten mee die we in de gesprekken hebben opgehaald bij makers, culturele instellingen en inwoners: aandacht voor cultuur dichtbij voor alle inwoners, zorgen voor een goed makersklimaat met voldoende maak- en presentatieruimte, en inzet op talentontwikkeling in de hele keten. Uiteraard kan dit niet zonder een goede basis aan culturele voorzieningen.

Onze stad is in ontwikkeling en we zullen de komende jaren verder groeien. Daar past een heel goed kunst- en cultuuraanbod bij en daarom hebben we ook in veel gebieden, zoals de Spoorzone en het Stadshart, aandacht voor de groei van het kunst- en cultuuraanbod en ruimtes voor makers.

Ik zie er naar uit om deze ontwikkelingen in de komende jaren verder door te zetten. Daarin bereiden we ook de viering van 800 jaar Zwolle en de internationale Hanzedagen voor, een feest waarin uiteraard ook veel ruimte zal zijn voor cultuur.

Anja Roelfs
Wethouder Cultuur | Inhoudsopgave

Inhoudsopgave

1. Inleidng	5
2. Cultuur dichtbij	7
3. Makersklimaat	12
4. Talentontwikkeling	15
5. Sterke basisinfrastructuur	17
6. Financiën	20

1. Inleiding

In Zwolle is het prettig om te wonen, te werken en als bezoeker te verblijven. De aanwezigheid van kunst en cultuur draagt er wezenlijk aan bij dat mensen de stad waarderen. Deze kwaliteiten geven ook vertrouwen om de toekomst van Zwolle tegemoet te gaan. Wij hebben de ambitie om deze kwaliteiten te behouden en te versterken. Wij nemen een bijzondere en unieke plek in de regio in. Wij zijn de centrumstad, het hart van de culturele voorzieningen. Samenwerking met de regio staat daarbij voorop. Wij willen deze ontwikkeling ook voor kunst en cultuur stimuleren. Daarmee blijven wij een fijne gemeente om in te leven en te werken aan- of te genieten van Kunst en Cultuur.

Cultureel Perspectief

In 2021 is het Cultureel Perspectief 2040 gelanceerd, wat de leidraad is en blijft voor het cultureel beleid van de gemeente Zwolle voor de komende vier jaar. Het Cultureel Perspectief gaat uit van Zwolle als levendige culturele, en experimentele Hanzestad. Experiment, maken en presentatie van kunst zijn in dit perspectief nadrukkelijk aanwezig, evenals ruime aandacht voor talentontwikkeling. Ook is er in het Cultureel Perspectief aandacht voor de maatschappelijke waarde van kunst en cultuur: het draagt bij aan welbevinden, onderling begrip, verbeelding, innovatie. Deze belangrijke waarden blijven met de Uitvoeringsagenda 2025-2028 overeind.

In het Cultureel Perspectief zijn verschillende pijlers geïntroduceerd: de cirkels, spots en sterren. In de pijler ‘cirkels’ ligt de nadruk op de maatschappelijke waarde van kunst en cultuur. In de ‘spots’ wordt verbinding gelegd tussen haar artistiek inhoudelijke waarde en haar rol voor de economie als aanjager van bijvoorbeeld toerisme en het verstevigen van het vestigingsklimaat voor bedrijven. In de ‘sterren’, staat het Zwolse talent centraal. De afgelopen jaren is in de praktijk gebleken dat maatregelen en functies vaak verschillende doelen bedienden, en niet in één van de pijlers in te delen viel. We laten daarom de indeling van cirkels, spots en sterren los, maar zetten nog steeds in op de autonome, maatschappelijke en economische waarde van kunst en cultuur en op talentontwikkeling.

Voor de economische waarde van kunst en cultuur sluiten we ook aan om het gemeentelijk Kompas. Het Zwolle Kompas heeft als doel Zwolle te ontwikkelen als een aantrekkelijke stad voor

kenniswerkers, pioniers, eigen inwoners en studenten. Het kompas dient als een richtingwijzer voor de aanbodontwikkeling in de domeinen wonen, werken en vrije tijd¹.

Terugblik uitvoeringsagenda 2021-2024

In de afgelopen vier jaar heeft de culturele sector te maken gehad met financieel moeilijke tijden, door (de nasleep van) corona en de energiecrisis. Dit hebben we gelukkig kunnen ondersteunen, door een financiële impuls in 2024, bij de invoering van de Culturele Basisinfrastructuur (BIS) en de verhoging van diverse regelingen. De invoering van de BIS was een belangrijke mijlpaal, die aan een groot aantal culturele instellingen en gezelschappen zekerheid geeft op vierjarige financiering. Een andere belangrijke mijlpaal uit de afgelopen periode is dat het atelierbeleid is aangenomen door de gemeenteraad. Ook speelt cultuur een belangrijke rol in de ontwikkeling van de Spoorzone, het Noorderkwartier en het Broerenkwartier, waar het Fraterhuis een nieuwe plek krijgt en de ruimte krijgt om te groeien. Met de invoering van de BIS, het atelierbeleid en diverse gebiedsontwikkelingen in de stad staat er een stevige basis om de komende jaren op voort te bouwen.

Zwolle heeft voor het culturele aanbod een belangrijke regionale functie, en werkt daarin steeds nauwer samen binnen de 22 gemeenten uit de regio Zwolle, in de Cultuurregio Zwolle. Belangrijk onderdeel van deze samenwerking is het makershuis Vaktor, dat zich richt op talentontwikkeling in alle disciplines. Vaktor is de afgelopen jaren ontwikkeld en verzelfstandigd, en vervult een belangrijke rol in de keten van talentontwikkeling.

Naar een nieuwe uitvoeringsagenda

De stad groeit en zal de komende jaren blijven groeien. In het Ruimtelijk Toekomstperspectief (april 2025) is er ook aandacht voor de groei van culturele voorzieningen, passend bij de groei van de stad. Kunst en cultuur zijn belangrijk voor de stad vanuit verschillende perspectieven. Kunst en cultuur hebben een autonome waarde: het biedt ontspanning, verblijdt, emotioneert, verwondert. Kunst en cultuur kunnen in de stad zorgen voor ontmoeting, onderling begrip vergroten en verschillen verkleinen. Het is vaak ook een middel voor het aanpakken van een maatschappelijk vraagstuk, bijvoorbeeld door het in te zetten in de zorg of welzijnswerk. Daarnaast hebben kunst en cultuur een economische waarde: het zorgt voor bezoekers aan de stad, en draagt daarmee bij

aan een bruisende, aantrekkelijke stad. Al deze perspectieven spelen mee in het gemeentelijk cultuurbeleid.

Leeswijzer

In deze agenda gaan we in op de grootste beleidsopgaven die we in het cultuurbeleid van Zwolle voor ons zien in de periode 2025 tot en met 2028. In de agenda hebben we drie thema's gekozen die voor ons prioritair zijn, namelijk **cultuur dichtbij**, een sterk **makersklimaat** en **talentontwikkeling**.

Daaronder zit een stevig fundament dat verbonden is met alle thema's: een stevige culturele basisinfrastructuur, met onze culturele basisvoorzieningen en het subsidie-instrumentarium van de gemeente.

1 [Kompas+Zwolle.pdf](#)

2. Cultuur dichtbij

Als gemeente Zwolle gaan we uit van de intrinsieke waarde van cultuur, dus de waarde van kunst en cultuur als zodanig. Kunst als middel start bij kunst als doel: de intrinsieke waarde van kunst en cultuur is een noodzakelijke voorwaarde voor maatschappelijke waarde. Kunst prikkelt, je kunt ervan genieten, maar het mag ook schuren. Juist door die krachtige impulsen kan kunst naast een doel ook een middel zijn om mensen te verbinden, en een aanleiding zijn voor dialoog en discussie. Kansengelijkheid is een belangrijk uitgangspunt: kunst en cultuur moeten toegankelijk zijn voor iedereen. Ook vanuit de wetenschap blijkt uit meerdere onderzoeken dat kunst en cultuur een positieve invloed hebben op de gezondheid en het welbevinden van mensen, geformuleerd in de zes dimensies van positieve gezondheid², namelijk mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven, meedoen, dagelijks functioneren en lichaamsfuncties.

Cultuur als middel kan bijdragen aan de sociale cohesie in wijken en buurten, aan de participatie en het lichamelijk en geestelijk welzijn van inwoners, kan inclusie bevorderen en kan nog veel meer. We zien dat de maatschappelijke waarde wordt versterkt als culturele activiteiten dichtbij en/of door inwoners zelf wordt georganiseerd en toegankelijk is voor iedereen. Deze waarde komt in verschillende vormen tot uiting, in professionele kunsten, in cultuurparticipatie, in cultuureducatie en in community art.

Onder cultuurparticipatie verstaan we het actief meedoen aan kunst en cultuur in de vrije tijd. Het gaat dus enerzijds om actieve kunst- en cultuurbeoefening (amateurkunst), anderzijds ook de actieve deelname van inwoners aan kunst en cultuur in bredere zin, zoals het meedenken bij de totstandkoming of het zelf organiseren van kunst- en cultuurevenementen, het participeren in initiatieven op het gebied van kunst in de openbare ruimte en het deelnemen aan community art-projecten. In Zwolle nemen veel mensen actief deel aan kunst en cultuur.

In het cultureel perspectief 2040 stellen we onszelf het doel dat in 2040 cultuur voor iedereen dichtbij is. Voor de komende jaren zien we de volgende doelen en activiteiten om dit doel te bereiken.

2 Over Machteld Huber - Institute for Positive Health

2.1 Bibliotheek

Stadkamer is een belangrijke plek in de stad, die ook een belangrijke sociale functie vervult voor ontmoeting, educatie en ondersteuning van inwoners. Inwoners weten Stadkamer in alle wijken goed te vinden. Oftewel, het huidige vertrekpunt voor de Stadkamer is goed, en dat willen we behouden. Per juli 2026 gaat de wettelijke zorgplicht van kracht, die regelt dat gemeenten en provincies moeten zorgen voor voldoende en volwaardige bibliotheken. De bibliotheek heeft volgens de wet vijf maatschappelijke functies of taken: stimuleren om te lezen, kennis en informatie beschikbaar stellen, mogelijkheden bieden voor ontwikkeling en educatie, ontmoeting en debat organiseren en mensen kennis laten maken met kunst en cultuur.

Doel 2028

- Geactualiseerd bibliotheekbeleid voor een bibliotheek geworteld (op diverse locaties) in de stad, dat voldoet aan de wettelijke verplichting.

Acties

- In 2026/2027 wordt in samenwerking met Stadkamer en het sociaal domein een meerjarig bibliotheekbeleid opgesteld. We vullen het bibliotheekbeleid aan met een huisvestingsagenda, ook in relatie tot het wettelijk normenkader voor fysieke bibliotheeklocaties en de groei van de stad op termijn.

2.2 Cultuurparticipatie en amateurkunst

Zwolle kent een grote groep mensen die amateurkunst beoefent. Dat is van groot belang voor ontspanning en welzijn, voor sociale cohesie en is ook onderdeel van de keten van talentontwikkeling. Kinderen maken via het cultuureducatieaanbod op school kennis met kunst en cultuur, en ook buitenschools is er veel aanbod. Inwoners met een laag inkomen kunnen ondersteuning krijgen vanuit de kindregeling voor de kosten voor school, uitjes en cultuurbeoefening. Ook zijn er veel aanbieders van lessen in dans, theater, muziek en andere creatieve expressie. Er is cultuuraanbod aanwezig in de wijken, maar niet overal weten inwoners dat voldoende te vinden. Toch blijkt uit signalen van inwoners en aanbieders dat er behoefte is aan meer inzicht in het aanbod voor cultuurparticipatie in Zwolle. Ook is de toegankelijkheid en de diversiteit van het aanbod een aandachtspunt.

Doel 2028:

- Toegankelijk, divers en goed vindbaar aanbod van cultuurparticipatie, voor een divers publiek.

Acties:

- De gemeente wil samen met Stadkamer bezien hoe de toegankelijkheid van het cultuurparticipatieaanbod kan worden versterkt. Daarbij willen we ook leren van andere steden, zoals Deventer. Te denken valt aan het creëren van een online platform waar informatie te vinden is over lessen, verenigingen en ook ondersteuningsregelingen voor mensen met een laag inkomen. Ook wordt met de wijkregisseurs ingezoomd op de behoeften vanuit de verschillende wijken. Met het sociaal domein willen we onderzoeken hoe bestaande ondersteuningsregelingen worden benut en of daar eventueel verbeteringen in mogelijk zijn, bijvoorbeeld in communicatie hierover.
- Met de grote Zwolse culturele instellingen willen we daarnaast in kaart brengen wat zij doen aan laagdrempelig, toegankelijk en divers aanbod. We bekijken of dit verder versterkt kan worden langs de aanbodzijde, dan wel in communicatie over het bestaan van het aanbod.
- De amateurkunstverenigingen in Zwolle worden op dit moment gesteund door middel van drie subsidieregelingen; de regelingen Kunstactiviteit en Artistieke leiding lopen via de gemeente, de

regeling Versterking Amateurkunst (bedoeld voor vernieuwende projecten of activiteiten) wordt uitgevoerd door Stadkamer. Er wordt veel aanspraak gemaakt op de subsidieregelingen; de subsidieplafonds worden ieder jaar bereikt, waardoor niet alle initiatieven ondersteund kunnen worden. We bezien of we de subsidieregelingen voor amateurkunst (door ze bijvoorbeeld samen te voegen en via één kanaal te laten verlopen) kunnen versimpelen en efficiënter kunnen inzetten. Daarbij leren we ook van andere steden en kennis van het Landelijk Kenniscentrum Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA), de uitwerkingen van de Bestuurlijke afspraken cultuurbeoefening 2025–2028 en de kansen bij landelijke fondsen, zoals het Fonds Cultuurparticipatie.

2.3 Cultuureducatie

Op het gebied van cultuureducatie vervult Stadkamer een belangrijke rol. Stadkamer staat midden in de maatschappij en is als bemiddelaar en adviseur dé schakel tussen cultuur en onderwijs. Het Zwolse cultuureducatiemodel kenmerkt zich doordat de gemeente een bedrag per leerling beschikbaar stelt en scholen begeleiding aanbiedt via Stadkamer. Scholen worden daardoor gestimuleerd om cultuureducatie op te nemen in hun schoolprogramma en de kwaliteit van cultuureducatie op scholen neemt hiermee toe. Alle scholen voor het po en vo zijn inmiddels aangesloten op de subsidieregeling cultuureducatie. Stadkamer zet binnen het Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK) 2025–2028 actief in op een doorlopende leerlijn van voorschools, primair (speciaal) onderwijs, voortgezet (speciaal) onderwijs tot en met het mbo.

Belangrijke financieringsbron van cultuureducatie is de landelijke regeling Cultuur met Kwaliteit. In de bestuurlijke afspraken cultuurbeoefening tussen de minister van OCW, het IPO en de VNG is afgesproken dat partijen met een denktank met partijen uit cultuur en onderwijs gezamenlijk verkennen hoe het programma Cultuureducatie met Kwaliteit vanaf 2029 duurzaam kan worden geborgd³. We blijven het belang van deze middelen voor een goede invulling van cultuureducatie op scholen onder de aandacht brengen bij het Rijk, en trekken daarbij op met collega-gemeenten.

³ [stcrt-2025-1756.pdf](#)

Door middel van de Cultuurkaart stelt het ministerie van OCW middelen beschikbaar om cultuuronderwijs te stimuleren. Deelnemende scholen in het vo ontvangen per student een bedrag: het Cultuurkaart-budget. Met de Cultuurkaart wordt het beschikbare bedrag voor cultuuronderwijs aanzienlijk verhoogd. Daarnaast kunnen de leerlingen gebruik maken van de kortingen die de pas hen biedt. Het biedt scholen financiële middelen om gebruik te maken van het aanbod van aangesloten organisaties bij CJP. Na een pilot is door de minister van OCW besloten dat nu ook mbo-opleidingen gebruik kunnen maken van de Cultuurkaart. Cultuuronderwijs versterkt bij mbo-studenten belangrijke vaardigheden zoals sociale interactie, empathie en zelfexpressie die belangrijk zijn voor zowel de persoonlijke ontwikkeling als binnen de toekomstige beroepspraktijk. Het helpt hen breder te denken en actief deel te nemen aan de samenleving. De Cultuurkaart kan hierin een krachtig middel zijn, mits het gebruik binnen het mbo actief wordt gestimuleerd. Door matching met eigen bijdragen van scholen en opleidingen is er hierdoor zo ongeveer € 700.000 beschikbaar, te besteden door de MBO-instellingen zelf. Dit biedt kansen voor zowel culturele aanbieders, als voor de scholen en studenten.

Doel 2028:

- De kwaliteit van binnenschoolse cultuureducatie in het po, vo, (v)so blijft geborgd en er gebeurt meer aan cultuureducatie krijgt in het mbo.

Actie:

- We volgen de landelijke ontwikkelingen, werken waar mogelijk samen met andere gemeenten in de lobby voor duurzame borging van de landelijke middelen voor cultuureducatie.
- De Gemeente Zwolle stimuleert culturele instellingen om interessant aanbod voor leerlingen en studenten te ontwikkelen en wijst de opleidingen op de kansen die de regeling en cultuurkaart biedt.

2.4 Community art

Community art is een vorm van kunst die wordt gekenmerkt door de rol van de gemeenschap erin: het is kunst ontstaan in, voor, door en/of met een gemeenschap. Dit maakt dat het laagdrempelig is, dat het dichtbij deelnemers staat en dat het er is voor zowel leek als liefhebber. We zien dat bij alle community art projecten in

de stad samenwerkingen zijn tussen culturele organisaties of makers en andere maatschappelijke organisaties, zoals partners uit welzijn, onderwijs en jongerenwerk. Dit bij elkaar zorgt ervoor dat deze kunstvorm de potentie heeft om bij te dragen aan maatschappelijke vraagstukken: bijvoorbeeld het bespreekbaar maken, verlichten of zelfs oplossen van problemen. Mooie voorbeelden uit de stad zijn de activiteiten van Cultuur in de Wijk voor jongeren, of Briljant, die actieve cultuurparticipatie biedt aan ouderen. Met het Buurtcultuurfonds jagen de gemeente en Stadkamer ook cultuurparticipatie en community-art aan in de Zwolse wijken.

We voeren momenteel gesprekken met de partners die een rol spelen in community art. Dit gaat zowel om de culturele organisaties als de welzijnspartners. Het is van groot belang dat de domeinen hierin samen optrekken. Alleen bij een gedeeld belang, kunnen we gezamenlijke stappen zetten en community art een plek geven in de Zwolse gemeenschap. We verkennen de mogelijkheden die er zijn rondom domein overstijgende samenwerking en de rol daarin van de gemeente.

Doel 2028:

- Er is gemeentelijk beleid hoe we community art bevorderen en benutten ten behoeve van maatschappelijke vraagstukken in de stad.
- Het Buurtcultuurfonds wordt volledig benut, ook voor buurtoverstijgende community art projecten.

Actie:

- Samen met welzijnspartners en culturele partners van de gemeente rondom community art inventariseren we in 2025 de meerwaarde van deze kunstvorm voor Zwolle in het geheel. Hoe kan dit ons helpen bij maatschappelijke vraagstukken? We analyseren de sterke kanten van de bestaande samenwerkingen en analyseren de verbeterpunten. Daarbij kijken we ook naar de rol die de gemeente hierin heeft en welke andere partijen een rol (kunnen) spelen.

2.5 Kunst in de openbare ruimte

Kunst in de Openbare ruimte is altijd dichtbij en bovendien gratis toegankelijk. Je hoeft er geen kaartje voor te kopen en je hoeft er ook niet per se stil bij te zijn. Kunst kan (historische) verhalen, die in eerste instantie verborgen zijn, wakker maken een wat saaie plek van een spannende toevoeging voorzien. Kunst in bijvoorbeeld tunnels of andere

‘donkere’ hoeken kan zorgen voor een gevoel van veiligheid en geborgenheid. In andere gevallen benadrukt kunst juist de al aanwezige schoonheid van een omgeving. Daarbij is het van belang om te zorgen voor een goede en logische spreiding over de stad. Beeldbepalende kunst op strategische plekken, waardoor het karakter van de ‘creatieve, innovatieve Hanzestad met wortels in het verleden en met een blik op toekomst’, wordt benadrukt. Een mooi voorbeeld hiervan is de totstandkoming van het Engelenpad, dat de IJssel zal verbinden met de Spoorzone. Daarnaast is er aandacht voor kunst in de wijk, voor iedereen toegankelijk.

In alle gevallen gaat het om kunstwerken die uitdagend zijn, die je even ‘optillen’ en je op een andere manier naar de alledaagse werkelijkheid laten kijken.

We willen een breed publiek bereiken: liefhebbers, toeristen en de inwoners van Zwolle – ook de mensen die weinig in aanraking komen met beeldende kunst. De intrinsieke waarde van kunst staat centraal bij het beleid van kunst in de openbare ruimte. Kunst in de openbare ruimte heeft de potentie om zich juist door haar intrinsieke waarde te verbinden met verschillende maatschappelijke thema’s. Anderzijds is het zeer geschikt om het innovatieve elan van Zwolle te benadrukken en de stad nog aantrekkelijker te maken voor bezoek van buiten. Zwolle is in ontwikkeling, met het Stadshart (waaronder het Noorderkwartier), en ook de Spoorzone als belangrijke ontwikkelgebieden. Hierbij neemt de vraag naar kunst van goede kunstenaars toe en is daar ook budget voor. Dit biedt onze stad hele mooie kansen voor inwoners én voor bezoekers. Om de kwaliteit te borgen, maar ook de inbreng van inwoners en andere gebruikers te bevorderen, is een eenduidige gemeentelijk aanpak op dit terrein gewenst.

In de vorige uitvoeringsperiode zijn er belangrijke stappen gezet door de projecten Kunstwegen en IJsselbiënnale. Sinds begin dit jaar zorgt Museum de Fundatie voor het beheer, onderhoud en de promotie van Kunstwegen. Voor de gemeente betekent het project een belangrijke culturele aansluiting met het Vecht al en het buurland Duitsland. De komende jaren wil de gemeente Zwolle in de openbare ruimte kunstwerken realiseren die deze verbinding versterken. Voor de editie 2025 heeft de IJsselbiënnale haar

opzet veranderd, waardoor er voor Zwolle een route is ontstaan met de stad als middelpunt. Voor de komende editie van de IJsselbiënnale biedt dit gelegenheid om voor wat betreft kunst in de openbare ruimte synergie te zoeken met de thematiek van de IJsselbiënnale, waardoor de initiatieven elkaar zullen versterken.

Doel 2028:

- Er is een consistent beleid voor Kunst in de Openbare Ruimte
- In samenwerking met de verschillende gebiedsontwikkelingen wordt kunst in de openbare ruimte gerealiseerd, passend bij de betreffende omgeving en afgestemd op het totale kunstaanbod van Zwolle. Hierbij wordt ook gekeken hoe het te realiseren kunstwerk bijdraagt aan de diversiteit van de collectie in de gemeente Zwolle. Eén van de belangrijke doelen is de realisatie van het Engelenpad.

Actie:

- Actualisering van beleid Kunst in de openbare ruimte (KOR) in 2025. Het beleid bevat het financieringsmodel, en hoe we omgaan met behoud, beheer, ontsluiting, eventuele afstoting van bestaande kunst en de totstandbrenging van nieuwe kunst.
- Belangrijke projecten met kunst in de openbare ruimte voor de komende periode zijn de Spoorzone en het Engelenpad, dat de Spoorzone verbindt met de IJssel. Gebiedsontwikkelingen hebben een lange doorlooptijd. Naar verwachting kan in deze specifieke gebiedsontwikkelingen in 2026 worden begonnen met placemaking en de totstandbrenging van kunstwerken. Minder omvangrijke kunstprojecten in de openbare ruimte worden geïnitieerd in onder andere De Tippe, Breezicht Noord en Hessenpoort.

2.6 Maakkracht en creativiteit voor de hele stad

In het Cultureel Perspectief hebben we aangegeven dat creatieve makers een belangrijke rol spelen bij de aanpak van grootstedelijke vraagstukken. Om die reden werken we vanuit de triple helix samen tussen onderwijs, creatieve ondernemers en overheid om innovatie tot bloei te laten komen. Dit sluit ook nauw aan bij het recent vastgestelde Economisch Perspectief 2025. Landelijk zien we de trend om makers, kunst, cultuur en creativiteit in te zetten voor de oplossing van maatschappelijke

vraagstukken, voor transities en bij innovatie, juist ook in het bedrijfsleven. Wij gaan maatschappelijke organisaties en ondernemers aanmoedigen meer gebruik te maken van creatieve makers, zoals die nu al in Zwolle aanwezig is. Daarbij zetten we onze makers in voor oplossingen van brede maatschappelijke vraagstukken en hoe kunnen zij bijdragen aan innovatievraagstukken in onze regio. We kunnen hierbij leren van onderzoek dat hier al naar is gedaan⁴. We zien hier nog volop kansen voor Zwolle, met de hoge dichtheid aan creatieve opleidingen, om in voorop te lopen. Met name locaties als de Spoorzone en de Makersfabriek lenen zich voor het starten van pilots. Maar we kijken ook naar de uitbreiding van initiatieven als het benutten van artists-in-residence.

Doel 2028:

- De kracht van kunst en cultuur, van creatieve makers wordt ingezet voor maatschappelijke vraagstukken, transities en innovatie. In meerdere pilots wordt over de verschillende domeinen heen samengewerkt.

Actie:

- We onderzoeken hoe creatieve makers in (regio) Zwolle kunnen bijdragen aan de aanpak van maatschappelijke vraagstukken, aan transities en innovatie. Dit gaan we doen in het najaar van 2025, en betrekken dit in het voorjaar van 2026 bij de advisering van een nieuw college. Vervolgens experimenteren we met pilotprojecten. We betrekken stakeholders, makers, creatieve industrie, maatschappelijke organisaties en bedrijven bij deze pilots.
- Evaluatie in 2028 en opmaat voor vervolg beleidsperiode 2029 en verder.

⁴ Zie bijvoorbeeld [Creatief perspectief voor Amsterdam - openresearch.amsterdam](#) en [In de schijnwerpers - groeipotentie voor de culturele sector door bijdragen aan maatschappelijke opgaven - Berenschot - juni 2023](#)

3. Makersklimaat

In het Cultureel Perspectief 2040 wordt speciale aandacht gegeven aan de benodigde groei van makersplekken als ateliers, broedplaatsen en tentoonstellingsplekken. Met ‘ateliers’ bedoelen we niet alleen plekken voor autonome beeldende kunstenaars, maar ook voor muzikanten, theatermakers, multidisciplinaire kunstenaars et cetera. Dit past ook bij de vraag uit de stad, we zien dat makers in de podiumkunsten vaak ook andere behoeften hebben voor ruimtes dan beeldend kunstenaars. Onze ambitie is om het aanbod beter af te stemmen op de vraag.

Een kunstenaar heeft vaak de behoefte om te presenteren, onder meer omdat het tonen van het eigen werk cruciaal is voor de professionele ontwikkeling en artistieke erkenning. Zo biedt exposeren aan hem of haar de mogelijkheid om in direct contact te komen met het publiek en de dialoog aan te gaan.

Zwolle is in beweging en veel makers weten elkaar te vinden. Denk aan de Zwolse kunstenaars die elkaar vinden in het Coboldnetwerk. Naast behoefte aan ruimte om te werken en presenteren, zien we dan ook een roep om meer ‘mentale ruimte’ voor kunstenaars. Sleutelwoorden hierbij zijn verbinding, inspiratie, lef en uitwisseling. Ideeën over kunstenaarschap zijn sterk in ontwikkeling. Kunstenaars zijn steeds meer interdisciplinair gericht, cross-overs zijn aan de orde van de dag en naast kunstenaars met een formele opleiding bewandelen kunstenaars in hun ontwikkeling steeds vaker de informele lijn. Naast de autonome kunstenaar laat ook de community art kunstenaar steeds vaker van zich horen en produceren en presenteren gaan hand in hand. Dit vraagt – naast ruimtes waar kunstenaars in alle rust kunnen werken – ook om gelegenheden die uitnodigen tot samenwerken, presenteren naast produceren en mogelijk uitwisseling met de buurt. Zelf geven makers aan dat ze in Zwolle te weinig voorzieningen zijn om broedplaatsen te ontwikkelen. Het begrip ‘broedplaats’ wordt in de praktijk op uiteenlopende manieren beleefd. Er lijkt behoefte te zijn aan meer gezamenlijke verkenning van wat dit in de Zwolse context kan betekenen.

De grote kunst voor de gemeente is om de komende jaren in het atelierbeleid letterlijk en

figuurlijk ruimte te scheppen die voldoet aan deze ontwikkelingen, voor, met en door de Zwolse makers.

3.1 Atelierbeleid: ruimte om te maken en presenteren

Begin 2025 het Zwolse atelierbeleid aangenomen door de gemeenteraad. Dit beleid gaat uit van het realiseren van meer ateliers, en presentatieruimte tot aan 2040. In Zwolle doen zich voor de ontwikkeling van tijdelijke en structurele maak- en expositieplekken vele kansen voor in de gebiedsontwikkelingen in het Stadshart, het Broerenkwartier met Hudson’s Bay en het Noorderkwartier, in de Spoorzone met de Rode Hal, in de Bogenhal, en in Harculo. Afgelopen jaar is op de Burgemeester Drijbersingel de broedplaats Achtergracht ontwikkeld. We zien veel kansen in de ontwikkeling van deze gebieden voor cultuur.

Tot dusver worden verhuur en onderhoud van de ateliers geregeld door verschillende beheerorganisaties, die voor een deel door vrijwilligers worden bestuurd. De noodzakelijke groei vraagt echter om een ander type beheerorganisatie, welke in staat is om de bestaande panden te beheren en waar mogelijk nieuwe panden te verwerven. Ook moet de nieuwe beheerorganisatie een grotere rol vervullen in de zichtbaarheid, netwerkvorming en kennisoverdracht van kunstenaars. Wij hebben in 2025 een kwartiermaker aangesteld die een voorstel voor de nieuwe beheerorganisatie opzet, samen met de huidige beheerorganisaties. Hierbij wordt ook geleerd van andere steden, zoals bijvoorbeeld Utrecht en Den Bosch.

Tenslotte willen we een verkenning laten uitvoeren of door middel van een nieuwe exploitatiesubsidie de ateliervverhuur door particulieren kan worden bevorderd. Zij worden soms geremd door de “onrendabele top” in hun exploitatie om over te gaan tot de exploitatie van atelierpanden. Ook wordt het beleid gericht op een eerlijke verdeling van de ruimten en differentiatie in huur die recht doet aan de financiële mogelijkheden van de makers.

Doel 2028:

- We hebben een goed lopende professionele verhuurorganisatie voor ateliers en broedplaatsen.
- De huidige 80 ateliers groeien naar 156 extra gerealiseerde ateliers in 2040. Als tussenstap zijn in 2028 40 extra ateliers gerealiseerd (sinds 2025) om dit groeipad te volgen.
- Wij willen het tekort aan expositieruimten wegwerken. Op dit moment (2025) is er ongeveer 750 m2 beschikbaar; er is behoefte aan een groei naar 2.000 m2 expositieruimte in 2040. Ons doel is om het huidige beschikbare aantal m2 expositieruimte in 2028 te hebben verdubbeld tot 1.500 m2. Hierbij kunnen tijdelijke pop-ups een goede aanvulling bieden.
- We hebben minstens één broedplaats die voldoet aan de aandachtspunten van makers met betrekking tot ruimte voor ontmoeting, expositie, cross-over samenwerking en experiment.
- Aandachtspunt is ruimte voor podiumkunsten (waaronder theatergezelschappen) om te oefenen en kleine ontmoetingen te organiseren met publiek.

Acties:

- In 2025-2026 wordt de verhuurorganisatie van ateliers in Zwolle versterkt en geprofessionaliseerd, waarbij ook wordt geleerd van andere steden.
- In de komende periode is er een (tijdelijke) uitbreiding van het areaal aan m2, als gevolg van gebiedsontwikkelingen e.d. Wij maken een zorgvuldige afweging waar wij nieuwe maak- en presentatieruimte en broedplaatslocaties willen ontwikkelen, zoals Hudson’s Bay, Rode Hal en Harculo. Daarbij wordt gekeken naar een passende mix die bijdraagt aan zichtbaarheid, ontmoeting en ontwikkeling, waarbij ook gekeken wordt naar de functie, zoals artistiek, in verbinding met de maatschappij, gericht op

innovatie of ten dienste van de ontwikkeling van het gebied.

- In de tijdelijkheid starten we in 2025 met het ontwikkelen van maak – en expositieruimte in het Hudson’s Bay pand. Voor de tweede helft van 2026 verwachten we ook maak- en expositieruimte te kunnen realiseren in de Rode Hal.

3.2 Samenwerking, ontmoeting en kennisdeling

Een goed makersklimaat bestaat uit meer dan het bieden van fysieke ruimte. Het gaat ook over ondersteuning en financiering, ontmoeting, het delen van kennis. Makers, culturele instellingen en de gemeente hebben een duidelijke behoefte in het vormen van een actief netwerk, en een frequenter contact in het vormgeven van het cultureel klimaat. Dit werken we de komende periode samen uit.

Doel 2028:

- Er is een bloeiend en bruisend makersklimaat, waar ruimte is voor ontmoeting tussen makers onderling, makers en publiek, cross-overs, experiment. Gemeente en makers weten elkaar vanuit onderlinge rollen beter te vinden en te versterken.

Acties:

- De gemeente zal de volgende initiatieven nemen om bij te dragen aan dit makersklimaat:
- Initiëren van één à twee keer per jaar een bijeenkomst voor gemeente, makers en culturele instellingen over actuele vraagstukken.
- Inrichten van een periodiek spreekuur vanuit de gemeente voor vragen ten behoeve van aanvragen bij subsidieregelingen of ruimtevraagstukken.
- Delen van kennis over provinciale en landelijke fondsen.
- Faciliteren van andere spreekuren van (landelijke) fondsen, zoals van het Mondriaanfonds.
- Frequent communicatie met de gemeentelijke digitale nieuwsbrief cultuur.
- Het aanstellen van een ‘beleids-maker’: een Zwolse maker die voor een deel van zijn tijd (ongeveer 2 dagen) meewerkt aan het Zwolse cultuurbeleid en de verbinding tussen makers – culturele instellingen en gemeente. We doen een pilot voor de duur van twee jaar. Het perspectief van een kunstenaar of een creatieve maker biedt

letterlijk een andere kijk op vraagstukken van politiek en bestuur. Het kan leiden tot nieuwe inzichten voor beleid en de implementatie daarvan. Dit is een constructie die op het ministerie van OCW al een aantal jaren succesvol werkt, in de verbinding tussen werkveld en beleid.

- Daarnaast is er een rol voor alle BIS-instellingen en -gezelschappen, en de creatieve opleidingen om het makersklimaat verder tot bloei te brengen en bij te dragen aan de keten van talentontwikkeling. Hierover gaan wij met hen in gesprek. Ook betrekken we andere initiatiefnemers en netwerken uit de stad, zodat we zorgen voor goede aansluiting in de keten.

4. Talentontwikkeling

Talentontwikkeling is één van de fundamenten van onze cultuursector. Talentontwikkeling op gebied van kunst en cultuur vindt plaats op allerlei terreinen en in allerlei verschillende vormen. Het verhoudt zich tot elkaar en is in zekere mate afhankelijk van elkaar. Daarom spreken we ook wel van een 'keten van talentontwikkeling', welke in onderstaande figuur is weergegeven.

De keten start met cultuureducatie op school en cultuurbeoefening in de vrije tijd. Hier vindt een kennismaking plaats met creativiteit en verschillende disciplines in de kunsten. Het is een brede basis die voor zoveel mogelijk mensen toegankelijk moet zijn. Onze ambities op dit vlak zijn al beschreven in het hoofdstuk 'Cultuur dichtbij'.

Zwolle heeft een hoge dichtheid aan creatieve opleidingen, omgerekend naar het inwoneraantal. Cibap en ArtEZ hebben enkel creatieve opleidingen, en ook Landstede en Deltion bieden diverse opleidingen aan in fotografie en podiumkunsten. Tussen opleidingen onderling en tussen opleidingen en professionele instellingen wordt al regelmatig samengewerkt. Zo faciliteert het poppodium repetitieruimten voor studenten en begeleidt het via de afdeling Talent Support muzikale talenten in hun weg naar een succesvolle carrière. Ook Zwolse Theaters biedt via het programma De Werkplaats

ondersteuning aan startende theatermakers. Het Langhuis geeft jonge beeldende kunstenaar de kans om te exposeren; het Academiehuis (Kunst in het Hoogkoor) idem. L/NK heeft naast aandacht voor internationale en nationale kunstenaars ook altijd oog voor Zwols talent en de Fundatie biedt ruimte en begeleiding aan jonge kunstenaars. Ook gezelschappen bieden jong talent, al dan niet in opleiding, een podium en ontwikkelplek. PROTO is een jaarlijks terugkerend festival dat veel aandacht besteed aan talent. In samenwerking met PROTO wordt in 2025 de Zwolse Talentprijs opnieuw uitgereikt door een onafhankelijke jury. Zwolle kent ook een aantal makers die tot de landelijke top behoren, ook zij kunnen een ambassadeursrol vervullen voor de stad, en jong talent inspireren om zich verder te ontwikkelen.

Zwolle is een creatieve stad, waar talent uit de brede regio Zwolle mag bloeien en ontwikkelen.

Voor talentontwikkeling vinden we het van groot belang om de samenwerking met cultuurregio Zwolle te bestendigen, omdat talent vaak uit de regio komt, en we hen ook willen behouden voor deze regio. Hierin speelt het hybride makershuis Vaktor met verschillende ontwikkelingstrajecten en de organisatie van presentatiemogelijkheden in stad en regio een belangrijke rol. Vaktor zal in de komende jaren meer inzetten tussen de verbinding tussen jong talent en jongeren in de regio.

Afgestudeerde makers moeten vliegrepen maken om ervaring op te doen en een eigen signatuur te ontwikkelen. Hiervoor zijn kleinere podia met faciliteiten nodig waar makers kunnen creëren, repeteren en uitproberen. Er zal een goed 'klimaat' moeten zijn waardoor makers zich in Zwolle willen vestigen. Het houdt dus sterk verband met een goed makersklimaat waardoor makers zich in Zwolle willen vestigen.

We willen de samenwerking binnen de keten van talentontwikkeling en tussen verschillende instellingen verder versterken en bezien of daar

meer coördinatie op gewenst is. Wij gaan de keten van talentontwikkeling in de komende periode verder inkleuren, samen met diegenen die in deze keten werken.

Doel 2028:

- Partijen in de stad werken nog beter samen in talentontwikkeling; talent weet in alle fases de juiste ondersteuning en plekken om te kunnen presenteren te vinden. De BIS-instellingen, Vaktor en de onderwijsinstellingen spelen allen een rol in deze keten.

Acties:

- We verkennen in 2026 met de sector en ook de creatieve opleidingen hoe we hier samen vorm aan kunnen geven. We stellen gezamenlijk een plan van aanpak op om cultuurtalent aan de stad te binden en te boeien.
- We zetten de samenwerking met de Cultuurregio Zwolle en Vaktor de komende jaren voort.
- We zetten vanaf 2025 de jaarlijkse uitreiking van de Talentprijs voort.

5. Sterke basisinfrastructuur

Een aantrekkelijke stad om in te wonen en leven, en om te bezoeken, kan niet zonder een goede basis met aantrekkelijke culturele instellingen. Deze instellingen blijven in ontwikkeling om de kwaliteit te borgen, en ook te kunnen reageren op de vraag uit de stad, en de groei van de stad.

De gemeente heeft een belangrijke rol in de financiële ondersteuning van culturele instellingen, gezelschappen en makers. Daarvoor zijn er verschillende regelingen. In 2025 is de Basisinfrastructuur Cultuur (BIS) ingevoerd, voor de periode 2025-2028. Dit sluit aan bij de landelijke en provinciale systematiek. Culturele instellingen kunnen met deze gelijke periodes financiering van verschillende overheden en fondsen matchen en hebben zo over een periode van vier jaar meer zekerheid van inkomsten.

De verschillende overheden werken samen in het cultuurbeleid. Daarbij werkt de gemeente Zwolle samen in de cultuurregio Zwolle, waaraan de 22 gemeenten uit de regio Zwolle deelnemen. Binnen deze regio wordt samengewerkt op verschillende thema's zoals talentontwikkeling en jongeren, en wordt kennis gedeeld en zijn de gemeenten verenigd in de lobby naar en samenwerking met de vier betrokken provincies en het Rijk. De cultuurregio heeft bestuurlijke overleggen met de Provincie Overijssel en trekt binnen Landsdeel Oost⁵ gezamenlijk op in de overleggen met de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Groot thema in deze samenwerking in de komende periode is de ontwikkeling van het landelijke cultuurstelsel vanaf 2029. Belangrijk voor de cultuurregio Zwolle is daarbij aandacht van de Rijksoverheid voor vernieuwing en een evenredige regionale spreiding van het aanbod.

5.1 Sterke instellingen

In 2022 is in het gemeentelijke ontwikkelprogramma Ons Stadshart van Morgen de Culturele loper geïntroduceerd, die alle culturele functies ruimtelijk met elkaar verbindt. De Culturele loper loopt van het Noorderkwartier tot het Innovatiedistrict Spoorzone en is ontstaan vanuit de wens om cultuur een zichtbare en voelbare plek te geven in de stad, de groep creatieve makers beter te faciliteren én

verbindingen in de stad te herstellen en versterken. Op deze manier worden culturele activiteiten die elkaar versterken samengebracht om de aantrekkingskracht op zowel bezoekers, inwoners als makers te versterken.

Uit het onderzoek onder inwoners blijkt dat de meerderheid van de respondenten vindt dat er voldoende cultureel aanbod is (68%). Er is ook een groep respondenten (16%), die aangeeft behoefte te hebben aan aanvullende voorzieningen. Daarbij wordt een aantal voorzieningen genoemd, die men nu mist, zoals meer en diverser muziekaanbod en een groter poppodium, festivals en simpelweg meer cultuur, ook in relatie tot de groei van de stad. Dit zijn herkenbare geluiden, die terugkomen in deze agenda en die bijvoorbeeld in relatie tot de mogelijke groei van poppodium Hedon al zijn ingezet.

Daarnaast wordt opgemerkt dat het aanbod aanbod niet altijd voor alle inwoners zichtbaar, betaalbaar en toegankelijk is. Qua doelgroepen is er vraag naar laagdrempelig, toegankelijk aanbod voor kinderen, jongeren en gezinnen. Deze aandachtspunten nemen wij mee in onze overleggen met de C7+, om te bezien hoe we daar binnen hun programmering aandacht voor kunnen hebben en houden.

Doel:

- Een aantrekkelijke stad, met voldoende culturele voorzieningen, van goede kwaliteit, passend bij de groei van de stad en de vraag vanuit de stad. In de stad is er ruimte voor diversiteit, vernieuwing en experiment.

⁵ Landsdeel Oost is een samenwerkingsverband binnen het cultuurbeleid waarin de provincies Gelderland en Overijssel, samen met hun cultuurregio's, afstemmen met het Rijk (Ministerie van OCW). Het doel is het versterken van een toegankelijke, diverse en toekomstbestendige culturele infrastructuur in Oost-Nederland. De samenwerking richt zich onder andere op talentontwikkeling, spreiding van aanbod en culturele participatie.

Acties:

In de komende jaren zijn er verschillende ontwikkelingen binnen de culturele loper:

- De komende jaren worden diverse mobiliteitshubs ontwikkeld voor de bereikbaarheid van de binnenstad. In dat kader wordt door het programma Stadshart ook de motie 'Van hub naar hotspot'⁶ uitgewerkt, die verzoekt om basisbewegwijzering tussen parkeerlocaties en culturele/retail hotspots. Dit is van belang voor de zichtbaarheid en bereikbaarheid van onze culturele voorzieningen.
- Het Fraterhuis krijgt een nieuwe locatie in het Broerenkwartier vanaf 2029.
- In het Broerenkwartier worden in het Hudson's bay pand vanaf 2025 (eind Q3) tijdelijke maakplekken en expositieruimte beschikbaar gesteld (vooralsnog voor 5 jaar).
- De Rode Hal is in 2025 aangekocht en krijgt een culturele functie; de uitwerking van de programmering volgt in 2025 – 2026. Naar verwachting zal de openstelling in de tweede helft van 2026 plaatsvinden.
- Er is – mede met het oog op de groei van de stad en ruimte voor experiment en talent – vanuit makers vraag naar een extra middelgrote voorziening voor de podiumkunsten in de stad, voor theater en experiment maar ook voor klassieke muziek. We verkennen of een dergelijke functie een plek kan krijgen in de (tijdelijke) programmering van de Rode Hal. De vraag is daarbij wel wat realiseerbaar is voor verschillende disciplines. Voor de toekomst kijkt ook Zwolse theaters naar mogelijkheden voor uitbreiding van zalen. Dit vraagstuk wordt integraal bekeken, zodat er geen ongewenste overlap ontstaat.
- We onderzoeken in 2025/2026 of Hedon kan groeien, waarna in 2026 besloten wordt of Hedon gaat verhuizen naar de plek achter het Belastingdienstkantoor in het Noorderkwartier.
- Museum de Fundatie heeft in 2025 een verbeterd meerjaren(plan opgesteld, als voorwaarde voor een continuering van de verhoging van de BIS-subsidie 2025-2028. In de komende jaren brengt het museum dit meerjarenplan tot uitvoering.
- In 2022 is Museum ANNO van start gegaan, met een nieuw museaal concept. In 2025

is het museum doorgelicht. In 2025 heeft Stichting Allemaal Zwolle een verbeterd meerjarenplan opgesteld, als voorwaarde van de hardheidsclausule die het college bij de verlening van de BIS-subsidie 2025-2028 heeft toegepast. Het college heeft aan Stichting Allemaal Zwolle tot eind november 2025 de gelegenheid gegeven om dit meerjarenplan verder aan te scherpen. Daartoe wordt eerst door de betrokken gemeentelijke afdelingen en teams het gemeentelijk kader voor de uitvoering van de museale erfgoedfunctie opgesteld.

- Voor en met het Academiehuis doen we een verkenning naar de toekomst, als belangrijk icoon voor de stad vanuit historie (religieuze instelling), en de maatschappelijke, culturele en economische functie die zij heeft voor de stad.
- De Anningahof is een beeldentuin aan de Vecht in particulier bezit. De Anningahof is onderdeel van de Zwolse BIS en heeft een belangrijke waarde voor de stad. De gemeente ondersteunt de eigenaar in 2025-2026 in een onderzoek naar een structurele borging van de Anningahof in de toekomst.
- In 2024 is besloten dat Collectie Overijssel zal verhuizen naar een nieuw te bouwen unilocatie in Deventer. Realisatie van de nieuwbouw is gepland voor 2028, waarna in 2029 het nieuwe archief kan worden ingericht. De nieuwbouw wordt gerealiseerd door Collectie Overijssel; de Gemeenschappelijke regeling partners Zwolle, Deventer, Ommen en het Rijk zullen in de komende jaren de nieuwbouw en verhuizing begeleiden.
- In 2025 besluit het Commissariaat voor de Media over de nieuwe aanwijzing tot lokale publieke omroep voor de periode vanaf 7 oktober 2025. Het Commissariaat voor de Media neemt een besluit op basis van een gevraagd raadsadvies. De nieuwe licentie heeft een looptijd van vijf jaar. In deze periode zullen door het Rijk ook verdere stappen worden gezet naar de vorming van nieuwe streekomroepen. De Zwolse te vormen omroep zal te zijner tijd met andere lokale omroepen uit de regio opgaan in één streekomroep. Het tijdpad daarvoor is afhankelijk van de invoering van de nieuwe Mediawet, de overgang naar het nieuwe stelsel is voorzien op 1 januari 2028. In Zwolle volgen we deze landelijke ontwikkelingen op de voet.

- De komende jaren is er veel in ontwikkeling op het gebied van culturele programmering. Dit krijgt zijn uitwerking in deze en de volgende planperiode. In het Ruimtelijk Toekomstperspectief zien we dat de gemeente Zwolle blijft groeien. We onderzoeken in 2027/2028 of de groei van culturele voorzieningen nog steeds voldoende is in relatie tot deze groei. We kijken daarvoor ook naar instrumenten die andere steden gebruiken, zoals de Barcode in Utrecht en het Amsterdamse model voor culturele huisvesting. Zo weten we of we in 2029 voorbereidingen moeten treffen voor aanvullende voorzieningen.

5.2 Subsidie-instrumentarium

In de periode 2025–2028 is in Zwolle de Basisinfrastructuur Cultuur (BIS) van start gegaan. Deze sluit aan op de landelijke kunstenplanperiode. Tegelijkertijd zijn de subsidieregelingen voor cultuur aangepast, zodat ze in overeenstemming zijn met de Algemene Subsidieverordening (ASV) van de gemeente. Voor de volgende beleidsperiode nemen we de ervaringen en lessen uit de huidige BIS-periode mee. Daarnaast zullen we het integrale financieringsinstrumentarium van de gemeente zo efficiënt mogelijk laten aansluiten/matchen op de doelen voor de kunstenplanperiode vanaf 2029.

Doel 2028:

- In de nieuwe cultuurplanperiode hebben we een geüpdatet financieringsinstrumentarium voor amateurkunsten en professionele kunsten, aansluitend op de doelen voor de landelijke kunstenplanperiode vanaf 2029.

Acties:

- De BIS-regeling verbeteren n.a.v. de evaluatie en aanpassen op actuele ontwikkelingen.
- Daarnaast bezien we ook de samenhang tussen de BIS en andere (landelijke en provinciale) subsidieregelingen en fondsen. Ook bezien we of we in onze regelingen nog accenten willen leggen op bepaalde thema's of disciplines, aansluitend bij de beleidsdoelstellingen voor de volgende cultuurplanperiode. Daarnaast monitoren we of de regelingen en de aanvraagprocedures en -termijnen aansluiten bij de doelstellingen.

⁶ M15a-1 Van Hub naar Hotspot Zwolle – iBabs Publieksporaal

6. Financiën

In 2024 zijn met de Perspectiefnota⁷ voor de periode 2025-2028 tijdelijke en structurele middelen toegevoegd aan de cultuurbegroting. Culturele instellingen konden minder activiteiten uitvoeren voor hetzelfde geld door hoge kosten van energie, materialen en personeel. Ook zaten zij aan de grens van het ophogen van hun inkomsten. Om cultuur bereikbaar te houden voor iedereen, om een aantrekkelijke stad te zijn voor bezoekers, en om voldoende ruimte te kunnen bieden aan het maken en presenteren van kunst en cultuur is daarom besloten deze investeringen te doen, zodat de basis op orde blijft. Dat betekent ook dat er keuzes zijn gemaakt om zaken niet te doen. Voor deze uitvoeringsagenda geldt dan ook dat we binnen de budgettaire kaders blijven van de Perspectiefnota 2025-2028.

Onderdelen begroting	2025-2028	2029 e.v.
Basisbegroting 2025*	20.657.500	20.657.500
Coalitieakkoord 2022-2025*	1.205.000	1.205.000
PPN 2025-2028, structureel*	650.000	650.000
PPN 2025-2028, incidenteel	400.000	
PPN 2025-2028 Evenementen, incidenteel**	145.000	
Septemercirculaire, Bibliotheken***	392.500	392.500
Totaal	23.450.00	22.905.000

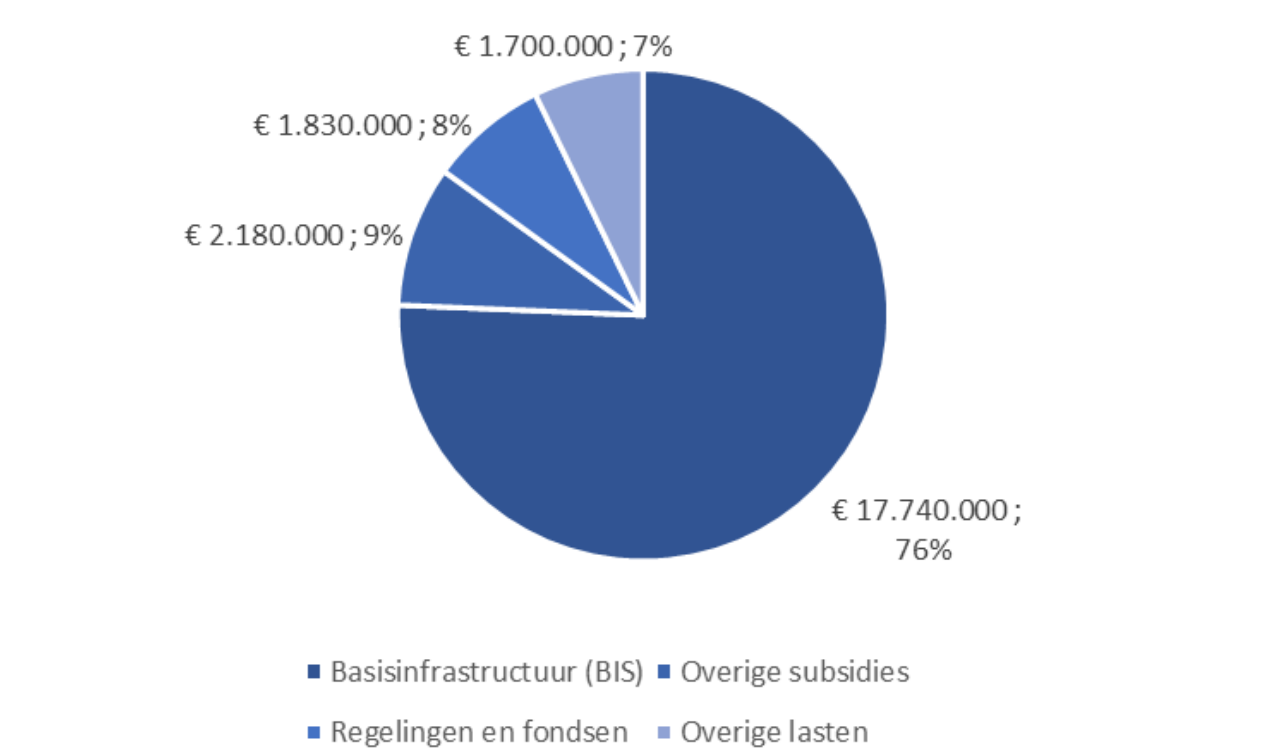
* bedragen zijn in peiljaar 2025, voor 2026-2028 worden deze bedragen opgehoogd volgens de vastgestelde indexatie.

** in totaal is er voor de periode 2025-2028 een bedrag van € 410.000 toegevoegd aan het budget voor Evenementen, hiervan is € 145.000 ingezet voor Culturele evenementen.

*** bedragen zijn in eerste instantie verleend via een decentralisatie-uitkering voor 2025 en 2026, vanaf 2027 zal dit structureel toegevoegd worden aan de algemene uitkering van het gemeentefonds. Dit is daarom structureel opgenomen in de begroting, tenzij het Rijk hier anders over besluit.

7 [Perspectiefnota 2025 - 2028](#)

Deze middelen worden als volgt ingezet:

In deze agenda zijn ook ontwikkelingen opgenomen die komende periode vragen om separate investeringsbesluiten. Dit betreft de mogelijke groei van Hedon en de invulling van de Rode Hal in de Spoorzone. Eventuele extra lasten die hier uit voortvloeien zitten daarom niet opgenomen in bovenstaande tabel en cirkeldiagram.

Daarnaast is de reserve nog uit te voeren werken (NUTVW) voor cultuur bij BERAP-I 2025 onder de loop genomen. Deze is opnieuw gelabeld, zodat een deel van die middelen ingezet kan worden voor incidentele maatregelen uit deze uitvoeringsagenda. Uit deze reserve wordt ca € 275.000 bestemd voor deze uitvoeringsagenda.

In onderstaande tabel staan de maatregelen uit deze agenda waarvoor we middelen reserveren. De bedragen zijn indicatief, omdat ze afhankelijk zijn van de uitwerking. Ook is er nog een post onvoorzien opgenomen, zodat kan worden ingespeeld op ontwikkelingen gedurende de looptijd van deze agenda.

Activiteiten	Bedrag
Aanstellen ‘beleids-maker’ (pilot 2026-2027, ieder jaar €40k)	€80k
Onderzoek naar waarde van cultuur en creativiteit in verschillende domeinen en pilots	€50k
Mogelijk bijdrage community art / pilot met sociaal domein*	€25k
Platform voor vraag en aanbod cultuurparticipatie*	€30k
Onvoorzien / nader te bepalen	€90k
Totaal	€275k

* dit vraagt nog nadere uitwerking, afhankelijk van gesprekken die we nu voeren.

Dit is een uitgave van gemeente Zwolle, juni 2025

tekst en redactie: afdeling Cultuur

opmaak: team vormgeving, afdeling Communicatie

zwolle.nl